

Nr. 492/C/1343/III-5/2023

08.05.2023

Doamnei

Judecător Corina – Alina CORBU

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI DE JUSTIȚIE

Stimată doamnă președinte,

În referire la adresa nr. 558 din 7 aprilie 2023, am onoarea să vă transmit alăturat, **punctul de vedere** formulat de Ministerul Public în problema de drept ce formează obiectul **dosarului nr. 1023/1/2023** al Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul competent să judece recursul în interesul legii, privind următoarea problemă de drept *„în interpretarea dispozițiilor art. 142 și 144 din Codul de procedură civilă și art. 59 din Legea nr. 304/2022, compunerea completului competent să soluționeze cereri de strămutare este format în toate situațiile dintr-un singur judecător, sau este format și din doi sau trei judecători, după caz, dacă se cere strămutarea soluționării unui dosar aflat în faza de apel sau de recurs?”*, cu termen pentru depunerea raportului la **26 mai 2023** și cu termen de judecată la data de **19 iunie 2023**.

Potrivit actului de sesizare, recursul în interesul legii declarat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Cluj, în urma verificării jurisprudenței, s-a constatat că în această problemă de drept s-au conturat două opinii, astfel:

I. Într-o primă orientare jurisprudențială¹, s-a considerat că cererea de strămutare se soluționează în toate situațiile în complet compus dintr-un singur judecător, deoarece este o cauză directă care se soluționează potrivit dreptului comun în compunerea specifică soluționării cauzelor în primă instanță, conform art. 59 alin. (1) din Legea nr. 304/2022.

II. În cea de a doua orientare jurisprudențială², s-a apreciat că strămutarea trebuie judecată de un complet de doi judecători dacă se solicită strămutarea unui

¹ Încheierea pronunțată în data de 7 aprilie 2022, în dosarul nr. 187/42/2022 al Curții de Apel Ploiești, prin care s-a soluționat cererea de strămutare a dosarului nr. 13561/200/2021 aflat în calea de atac a apelului pe rolul Tribunalului Buzău;

- încheierea pronunțată în data de 14 iulie 2021, în dosarul nr. 303/42/2021 al Curții de Apel Ploiești, prin care s-a soluționat cererea de strămutare a dosarului nr. 13802/281/2020 aflat în calea de atac a apelului pe rolul Tribunalului Prahova;

- încheierea nr. 50/28 octombrie 2021, pronunțată în dosarul nr. 423/57/2021 al Curții de Apel Alba Iulia, prin care s-a soluționat cererea de strămutare a dosarului nr. 199/221/2019 aflat în calea de atac a apelului pe rolul Tribunalului Hunedoara;

- încheierea nr. 66/CA/2022, pronunțată în data de 6 aprilie 2022, în dosarul nr. 137/35/CA/2022 al Curții de Apel Oradea, prin care s-a soluționat cererea de strămutare a dosarului nr. 12499/271/2020 aflat în calea de atac a apelului pe rolul Tribunalului Bihor;

- încheierea pronunțată în data de 6 octombrie 2021, în dosarul nr. 627/44/2021 al Curții de Apel Galați, prin care s-a soluționat cererea de strămutare a dosarului nr. 1437/113/2021 aflat în calea de atac a apelului pe rolul Tribunalului Brăila;

- încheierea pronunțată în data de 7 decembrie 2021, în dosarul nr. 734/42/2021 al Curții de Apel Ploiești, prin care s-a soluționat cererea de strămutare a dosarului nr. 6638/281/2020 aflat în calea de atac a apelului pe rolul Tribunalului Prahova;

- încheierea civilă nr. 1/2022, pronunțată în data de 15 februarie 2022, în dosarul nr. 43/57/2022 al Curții de Apel Alba Iulia, prin care s-a soluționat cererea de strămutare a dosarului nr. 3336/176/2019 aflat în calea de atac a apelului pe rolul Tribunalului Alba;

- încheierea pronunțată în data de 22 septembrie 2021, în dosarul nr. 356/57/2021 al Curții de Apel Alba Iulia, prin care s-a soluționat cererea de strămutare a dosarului nr. 123/97/2021 aflat în calea de atac a recursului pe rolul Tribunalului Hunedoara;

- Sentința nr. 5/2022, pronunțată în data de 29 martie 2022, în dosarul nr. 131/35/C/2022 al Curții de Apel Oradea, prin care s-a soluționat cererea de strămutare a dosarului nr. 3310/271/2020 aflat în calea de atac a recursului pe rolul Tribunalului Bihor;

- încheierea civilă nr. 35/2022, pronunțată în data de 26 iulie 2022, în dosarul nr. 681/33/2022 al Curții de Apel Cluj, prin care s-a soluționat cererea de strămutare a dosarului nr. 3048/328/2022 aflat în calea de atac a apelului pe rolul Tribunalului Specializat Cluj;

² Încheierea civilă nr. 29/2022, pronunțată în data de 15 februarie 2022, în dosarul nr. 5/57/2022 al Curții de Apel Alba Iulia, prin care s-a soluționat cererea de strămutare a dosarului nr. 1520/97/2021 aflat în calea de atac a apelului pe rolul Tribunalului Hunedoara;

- încheierea nr. 26A, pronunțată în data de 21 octombrie 2020, în dosarul nr. 2993/2/2020 al Curții de Apel București, prin care s-a soluționat cererea de strămutare a dosarului nr. 26304/299/2016* aflat în calea de atac a apelului pe rolul Tribunalului București;

- încheierea nr. 18A, pronunțată în data de 27 iulie 2020, în dosarul nr. 2712/2/2020 al Curții de Apel București, prin care s-a soluționat cererea de strămutare a dosarului nr. 5103/312/2016 aflat în calea de atac a apelului pe rolul Tribunalului Ialomița;

- încheierea nr. 12A, pronunțată în data de 12 iunie 2020, în dosarul nr. 1790/2/2020 al Curții de Apel București, prin care s-a soluționat cererea de strămutare a dosarului nr. 6698/740/2016* aflat în calea de atac a apelului pe rolul Tribunalului Teleorman;

dosar de apel, respectiv de 3 judecători dacă se solicită strămutarea unui dosar de recurs. S-a conturat opinia conform căreia, după pronunțarea de către Înalta Curte de Casație și Justiție a deciziei nr. 8/2021, în dosarul nr. 48/1/2021, în materia recursului în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial nr. 627/25.06.2021, există în această decizie considerente decizorii care impun o compunere similară a completului de doi sau trei judecători, după caz, și în cazul cererilor de strămutare a unui recurs sau a unui apel:

„66. Împrejurarea că legiuitorul a prevăzut competența de soluționare a unei alte instanțe decât cea în fața căreia s-a ivit conflictul nu are aptitudinea de a schimba natura juridică a conflictului, anume aceea de incident procedural; de asemenea, această împrejurare nu are nici aptitudinea de a conduce la concluzia că instanța care pronunță regulatorul de competență trebuie să se compună diferit față de instanțele în fața cărora s-a ivit conflictul, în lipsa unei prevederi exprese în acest sens, prevedere care ar fi fost necesară dacă legiuitorul ar fi dorit să deroge de la regulă, în condițiile în care normele de procedură care vizează alcătuirea instanței sunt norme imperative, a căror nerespectare poate fi invocată și din oficiu”.

S-a arătat că cererea de pronunțare a unei decizii de unificare a practicii în procedura recursului în interesul legii este admisibilă, deoarece se face dovada că problema de drept analizată a fost soluționată neunitar, soluțiile identificate fiind definitive și aparținând unor instanțe diferite (anexate cererii).

- încheierea nr. 16A, pronunțată în data de 22 iulie 2020, în dosarul nr. 1194/2/2020 al Curții de Apel București, prin care s-a soluționat cererea de strămutare a dosarului nr. 1742/236/2019 aflat în calea de atac a apelului pe rolul Tribunalului Giurgiu;

- încheierea nr. 8F, pronunțată în data de 16 martie 2022, în dosarul nr. 725/2/2022 al Curții de Apel București, prin care s-a soluționat cererea de strămutare a dosarului nr. 1732/202/2020 aflat în calea de atac a apelului pe rolul Tribunalului Călărași;

- încheierea pronunțată în data de 16 septembrie 2021, în dosarul nr. 5129/2/2021 al Curții de Apel București, prin care s-a soluționat cererea de strămutare a dosarului nr. 12080/1748/2017 aflat în calea de atac a recursului pe rolul Tribunalului Ilfov;

- încheierea nr. 12R, pronunțată în data de 23 iulie 2020, în dosarul nr. 3315/2/2020 al Curții de Apel București, prin care s-a soluționat cererea de strămutare a dosarului nr. 2098/302/2018/a 1 aflat în calea de atac a recursului pe rolul Tribunalului București;

- încheierea nr. 3R, pronunțată în data de 22 ianuarie 2019, în dosarul nr. 8667/2/2018 al Curții de Apel București, prin care s-a soluționat cererea de strămutare a dosarului nr. 10740/236/2018 aflat în calea de atac a recursului pe rolul Tribunalului Giurgiu;

- Sentința nr. 6/3 februarie 2022, pronunțată în dosarul nr. 20/1285/2022 al Curții de Apel Cluj, prin care s-a soluționat cererea de strămutare a dosarului nr. 2662/211/2020 aflat în calea de atac a apelului pe rolul Tribunalului Specializat Cluj;

- Decizia nr. 27/19 mai 2022, pronunțată în dosarul nr. 348/33/2022 al Curții de Apel Cluj, prin care s-a soluționat cererea de strămutare a dosarului nr. 5275/190/2021 aflat în calea de atac a apelului pe rolul Tribunalului Bistrița-Năsăud;

Chiar dacă practica neunitară nu există la nivelul tuturor instanțelor, promovarea unui recurs în interesul legii este admisibilă deoarece dispozițiile art. 515 Cod procedură civilă nu disting cu privire la numărul instanțelor aflate în divergență cu privire la o problemă de drept, impunând doar ca problema de drept să fie identică și practica neunitară să fie dovedită prin hotărâri judecătorești definitive: *„Recursul în interesul legii este admisibil numai dacă se face dovada că problemele de drept care formează obiectul judecății au fost soluționate în mod diferit prin hotărâri judecătorești definitive, care se anexează cererii”*.

*

Apreciez ca fiind în litera și spiritul legii a doua orientare jurisprudențială, pentru următoarele motive:

Dispozițiile art.140- 146 Cod procedură civilă, care reglementează strămutarea proceselor sunt cuprinse în Cartea I – *„Dispoziții generale”*, Titlul III- *„Competența instanțelor judecătorești”*, Capitolul IV – *„Incidente procedurale privitoare la competența instanței”*, Secțiunea a 3-a – *„Strămutarea proceselor. Delegarea instanței”*.

Prin raportare la sediul materiei astfel cum este configurat în Codul de procedură civilă, strămutarea capătă, așadar, calificarea legală a unui incident procedural, iar nu a unei cauze de sine stătătoare care poate fi asimilată unei acțiuni de fond.

În doctrină s-a arătat că strămutarea are fizionomia unui incident în soluționarea normală a unui proces civil, iar soluția pronunțată în această materie este rezultatul unui act de simplă administrare a justiției, iar nu de soluționare în fond a unei cauze civile³.

Potrivit dispozițiilor art. 142 din Codul de procedură civilă:

„(1) Cererea de strămutare întemeiată pe motiv de bănuială legitimă este de competența curții de apel, dacă instanța de la care se cere strămutarea este o judecătorie sau un tribunal din circumscripția acesteia. Dacă strămutarea se cere de la curtea de apel, competența de soluționare revine Înaltei Curți de Casație și Justiție.

În cazul cererilor de strămutare întemeiate pe motive de bănuială legitimă vizând calitatea părții de judecător la o instanță din circumscripția curții de apel competente, precum

³ Ioan Leș – *Codul de procedură civilă. Comentariu pe articole*. Ediția 3, C.H. Beck 2022, p. 309;

și a celor vizând calitatea de parte a unei instanțe din circumscripția aceleiași curți, competența de soluționare revine Înaltei Curți de Casație și Justiție. Cererea de strămutare se depune la instanța competentă să o soluționeze, care va înștiința de îndată instanța de la care s-a cerut strămutarea, despre formularea cererii de strămutare.

(2) Cererea de strămutare întemeiată pe motive de siguranță publică este de competența Înaltei Curți de Casație și Justiție, care va înștiința, de îndată, despre depunerea cererii instanța de la care se cere strămutarea.

(3) La primirea cererii de strămutare, instanța competentă să o soluționeze va putea să solicite dosarul cauzei.

Conform art.144 alin.(1) Cod procedură civilă „cererea de strămutare se judecă de urgență în camera de consiliu, cu citarea părților din proces”.

Se observă că textele de lege menționate nu cuprind dispoziții privitoare la componența completului de judecată investit cu soluționarea cererii de strămutare.

Pe de altă parte, în art.59 alin.(1) și (3) din Legea nr.304/2022 privind organizarea judiciară găsim prevederi privind compunerea completurilor de judecată în materie civilă, în cauzele date, potrivit legii, în competența de primă instanță a judecătorei, tribunalului și a curții de apel (complet format dintr-un singur judecător cu excepția cauzelor privind conflictele de muncă și de asigurări sociale), precum și compunerea completurilor care soluționează apelurile și recursurile (complet format din doi judecători și respectiv trei judecători cu excepția cazurilor în care legea prevede altfel).

Totodată, potrivit art.124 alin.(2) Cod procedură civilă, *incidentele procedurale sunt soluționate de instanța în fața căreia se invocă, în afară de cazurile în care legea prevede în mod expres altfel.*

Prin urmare, judecătorul acțiunii este competent să soluționeze și incidentele procedurale care intervin pe parcursul soluționării cauzei.

În mod simetric, atunci când incidentul procedural se ivește în calea de atac a apelului sau a recursului, competența soluționării acestuia revine, ca regulă, instanței investite cu judecarea căii de atac, în compunerea prevăzută de lege.

De la această regulă, Codul de procedură civilă nu cuprinde dispoziții derogatorii în privința compunerii completului de judecată, nici pentru situația în

care soluționarea incidentului procedural este dată în competența unei instanțe diferite.

Revenind la problema de drept ce face obiectul sesizării, împrejurarea că legiuitorul a prevăzut competența de soluționare a cererii de strămutare în sarcina unei instanțe diferite - curtea de apel - (art.142 alin.(1) teza I C.p.c.), nu este de natură să schimbe natura juridică a strămutării – aceea de incident procedural- și nici să conducă la concluzia că instanța care urmează să se pronunțe asupra strămutării, ar trebui să se compună diferit față de instanțele investite cu soluționarea pricinilor a căror strămutare se cere.

Prin excepție, față de dispozițiile art.34 alin.(5) din Legea nr.304/2022 privind organizarea judiciară, potrivit căroră la Înalta Curte de Casație și Justiție , cu excepția cauzelor penale, completurile de judecată se compun din trei judecători ai aceleiași secții, dacă prin lege nu se prevede altfel, cererea de strămutare a unei cauze de la curtea de apel va fi soluționată de instanța supremă în complet compus din trei judecători.

De asemenea, în aceeași compunere va soluționa Înalta Curte de Casație și Justiție și cererea de strămutare întemeiată pe motive de siguranță publică.

În concluzie, în lumina celor prezentate, apreciez că soluționarea cererii de strămutare se face de curtea de apel competentă, în complet a cărui compunere este corespunzătoare stadiului procesual al cauzei a cărei strămutare se solicită.

Aceeași abordare se regăsește și în decizia nr. 8/2022 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul competent să judece recursul în interesul legii⁴, prin care a fost soluționată o problemă de drept similară referitoare la compunerea completului de judecată competent să soluționeze conflictul de competență ivit în calea de atac a apelului sau calea de atac a recursului.

În considerentul 67 al acestei decizii, apelând la argumentele de analogie, instanța de unificare a subliniat că, în cazul tuturor incidentelor procedurale și al cererilor incidentale, soluționarea acestora a fost făcută fie de completul în fața căruia s-au invocat, fie de un alt complet în compunerea corespunzătoare stadiului procesual în care s-a aflat pricina și, fără a realiza o enumerare exhaustivă, a indicat o serie de incidente procedurale pentru care compunerea completului este cea

⁴ Publicată în Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 627 din 25 iunie 2021;

corespunzătoare stadiului procesual în care cererea incidentală s-a formulat sau incidentul procedural s-a ivit ori s-a invocat.

În contextul precedentei decizii în interesul legii al cărei raționament este aplicabil *mutatis mutandis* și în soluționarea problemei de drept sesizată de Colegiul de Conducere al Curții de Apel Cluj, a fost valorificată observația că niciuna dintre dispozițiile Capitolului IV – „Incidente procedurale privitoare la competența instanței” din Codul de procedură civilă nu prevede că aceste incidente se soluționează în completuri cu o compunere diferită, chiar dacă ele ar fi date în competența altor instanțe, situație în care, și în această ipoteză, trebuie aplicat, pentru identitate de rațiune, principiul *ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus*.

*

*

*

Pentru aceste motive, în temeiul dispozițiilor art. 517 din Codul de procedură civilă, solicităm, admiterea recursului în interesul legii declarat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Cluj și pronunțarea unei hotărâri prin care să se asigure interpretarea și aplicarea unitară a legii în problema de drept sesizată.

**PROCUROR GENERAL,
Alex Florin FLORENȚA**